

Besedna uganka.

Priobčil S. Kosovel.

a	a	a	a
a	k	k	l
n	n	o	o
r	s	v	v

Besede značijo:

1. reko,
2. moža iz stare zaveze,
3. zver,
4. krstno ime.

Z leve na desno in odzgoraj dol čitaj ista imena.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev tajinstvenega napisa v deseti številki.

**Tihe sreče blagi soj
vedno v dom naj seva tvoj!**

Prav so jo rešili: Stanislav Krašovec v Hotederšici; Milica Valenčič v Trnovem na Krasu; Tilka in Božena Jelenec v Kandiji; Leo Berlic pri Sv. Trojici v Slov. gor.; Marija Ganglova, učenka IV. razr. v Idriji; Ida Rebec, učenka II. razr. II. odd. v Divači; Živko Šumer, učenec IV. a razreda v Škofji Loki; Stanko Skok, učenec III. razr. v Domžalah; Cirila Brezovnik v Vojniku; Milena pl. Reya v Kozani pri Gorici; Vladko in Angela Porekar, drugoletnika učiteljskega v Mariboru; Boris Kristan, Ciril Porekar, tretješolca, in Viktor Porekar, drugošolec c. kr. gimn. v Mariboru; Matevž Štebih, učenec na Humu pri Ormožu; Vladko Kante v Sežani.

Ogromno poslopje.

Dosedaj je bilo poslopje Woolworth najvišje na svetu, toda v kratkem izgubi to čast. Ameriški stavbniki so namreč izdelali nov ogromen stavbni načrt, ki se kmalu uresniči. Gre namreč za novo »najvišje poslopje na svetu«, za nebotičnik, ki bo visok 273 metrov. Poslopje bo last »Panameriške družbe«. Imelo bo 52 nadstropij in bo služilo družbi za uradne prostore. Stroški za to stavbo bodo znašali okrog 60 milijonov kron.

Zvest konj.

Zdravnik dr. Fantes iz Marijinih Lazni je odšel s svojim polkom na južno bojišče. V nekem boju je jahal s poročnikom svoje stotnije ob bojni črti. V tem času jih je napadel sovražnik iz zasede. Poročnik je bil ranjen že pri prvih streljih. „Moj konj se je,“ pripoveduje dr. Fantes, „vzpel in skupaj z mano padel v cestni jarek. Pri padcu sem se onesvestil. Ko sem se zopet zavedel, sem zagledal svojega konja, kako me liže po licu. To

lizanje me je tudi spravilo k zavesti. Vzpel sem se na sedlo in krenil za svojim polkom, ki je zasledoval Srbe. Po deseturnem napornem jahanju sem končno našel svoj polk. Za rešitev se imam zahvaliti svojemu zvestemu konju, ki me ni zapustil, ko sem onesveščen padel v jarek.“

Cesarjevo stanovanje.

Iz cesarjeve okolice poročajo o naslednjem dogodku, ki kaže, kako je naš cesar skromen. Njegov telesni zdravnik dr. Kerzl ni bil zadovoljen s sobo, v kateri biva cesar v Schönbrunnu. Bila mu je premalo solnčna, kar se je v zadnji cesarjevi bolezni jako občutilo. Dr. Kerzl se je zato trudil, da bi cesarja pregovoril, naj bi se preselil v kako drugo bolj solnčno sobo. Toda cesarju se je preveč priljubila dosedanja soba, in vse prigovarjanje, da bi se preselil drugam, je bilo zaman. Pri nekem izprehodu v notranjščini Schönbrunnu se je posrečilo dr. Kerzlu privedi cesarja k sobi, ki bi bila po zdravnikovem mnenju veliko bolj pripravna za stanovanje, zlasti ker je bila jako solnčna. Odprl je vrata in odvedel cesarja v sobo. Dr. Kerzl je zgovorno opisoval prednosti sobe, ki v tem hipu gotovo ni bila primerno opremljena, in je upal z vso gotovostjo, da bo pregovoril cesarja k selitvi. Cesar ga je mirno poslušal, se ozrl po sobi in rekel: „Tukaj naj stanujem? Saj vendar v tej sobi ni cesarja.“

Največja vojska,

ki je kdaj obstojala, je stala pod vodstvom kneza Karla Schwarzenberga leta 1814. v bitki pri Lipskem. Stela je 325.000 mož, največje število bojevnikov, ki so stali kdaj pod enim poveljnikom. To je bila pač največja armada, nikakor pa ne največja bitka. Nasprotnik Schwarzenbergov, Napoleon, je imel samo 170.000 mož. V bitki je bilo torej ravno pol milijona mož. Največja dosedanja bitka je bila pri Mukdenu med Japonci in Rusi, kjer je stalo 624.000 mož. Japoncev je bilo par tisoč več. Bilo jih je namreč 314.000, ki jim je poveljeval markiz Oyama. Ta je torej poveljeval za Schwarzenbergom drugi največji armadi na svetu. Tretja največja bitka je letošnja večdnevna bitka pri Metz, kjer sta imela poveljnika po 300.000 mož. Do 300.000 mož se je v prejšnjih večjih bitkah bojevalo na obeh straneh, tako n. pr. pri Smolenskem l. 1812., pri Gravelote leta 1870. Pri Kraljevem gradcu si je stalo nasproti 435.000 mož.

Cesar med ranjenci.

Cesar se je peljal dne 19. pret. mes. iz svojega gradu Schönbrunn v palačo v Augarten na Dunaju, v kateri je prirejena bolnišnica »Rdečega križa«, da obišče ranjence. Ob glavnem vходу so cesarja pozdravili: nadvojvodinja Marija Jožefa in Cita, nadvojvoda Maks in zdravniki-voditelji. Na dolgi vožnji so cesarja vključ dežju navdušeno pozdravljale neštete množice, ki so se bile zbrale po ulicah. Cesar je ostal v bolnišnici

jako dolgo ter je skoro vsakega ranjenca vprašal, kje je dobil rano in kako je ranjen. Na vožnji nazaj so cesarja neštete množice zopet navdušeno pozdravljale. — Cesar je v bolnišnici poslušal pripovedovanje prizorov iz bitk in je tako srčno občeval z ranjenci, da so navzoči ginjenosti jokali. Oči ranjencev so se iskriale, ko je cesar za vsakega imel prijazno besedo. V bolnici, ki jo je cesar obiskal, je tudi več Slovencev. — Cesar se je eno uro dalje mudil pri ranjencih, kakor je bilo prvotno določeno. Najprej je obiskal častnike, potem ostale vojake. Ljubeznost, s katero je cesar občeval z ranjenci, je nekega častnika, ki so mu desno roko odrezali, pripravila do tega, da je takoj prosil cesarja, da bi smel tudi nadalje, četudi brez desne roke, služiti v armadi. Cesar je bil vidno ganjen in je takoj obljubil, da bo uslišal prošnjo. V veliki dvorani je cesar govoril z vojaki v njihovem materinem jeziku. Tako je cesar govoril poljsko, češko, madžarsko, hrvatsko, kar je vojake navdalo s posebnim veseljem. Za tri vojake je cesar naročil, naj mu napišejo njihove naslove, ter bodo ti vojaki deležni posebne cesarjeve milosti.

Naš cesar in vojni dogodki.

V listih čitamo: Vključ svoji visoki starosti — v 85. letu — zasleduje cesar Franc Jožef vojne dogodke z največjim zanimanjem, in reči bi se moglo, da se je v zadnjem času pomladil. Cesar dobiva v roke vsako uradno poročilo in vsako važnejšo brzojavko in na podlagi podatkov sledi na zemljevidih, ki jih je njegova pisalna miza polna, vsakemu dogodku na bojnem polju. Jako dobro je poučen o položaju poedinih krajev, in poznana mu je vsaka reka, vsaka vasica in vsaka občina na bojišču. Zadnji čas je cesar dobre volje, da je že večkrat izrazil željo, da bi sam šel na bojno polje med svoje vrle vojake-junake. To bi bila za našo vojsko gotovo velika radost, ali z ozirom na cesarjevo visoko starost bi mogla biti vsaka taka pot škodljiva njegovemu zdravju. Zato mu je najbližja okolica svetovala, naj ostane na Dunaju, in cesar se je vdal, četudi s težkim srcem.

Kako daleč slišimo grmenje topov?

Večkrat so že izkušali dognati, kako daleč se sliši grmenje topov, ali nikdar se ni to popolnoma posrečilo. Vzrok leži v tem, ker se širi zvok vedno drugače, kakršen je pač vzduh. Čim več mokrote ima v sebi vzduh, tem bolj se širi zvok. Kadar je čisto jasno, tedaj slišimo zvok najmanj daleč. Poroči se sliši vse dalje ko podnevi. V splošnem pa velja, da se sliši grmenje topov okolo 120—150 kilometrov daleč. Največje topove, ko nove nemške 42 centimetrskе oblegovalne topove, pa tudi slišimo še dalje.